خرید آنلاین در gajmarket.com

قلمرو زبانی

صفحهٔ ۵۴ کتاب درسی

۱ معنای واژه‌های مشخّص‌شده را بنویسید.

● **جهد بر توست و بر خدا توفیق** **زانکه توفیق و جهد هست رفیق** سنایی

جَهد: کوشش / توفیق: موفقیت

● **خنیده به گیتی به مهر و وفا** **ز اهریمنی دور و دور از جفا** فردوسی

خنیده: مشهور، معروف

۲ اجزای بیت زیر را مطابق زبان معیار مرتّب کنید.

گفتند به اتفاق یک‌سر کز کعبه گشاده گردد این در

یک‌سر و به‌اتفاق گفتند این در از کعبه گشاده گردد

۳ در بیت‌های زیر، نقش «ـَ م» را بررسی کنید.

الف) دریاب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم

ـَ م= هستم: فعل اسنادی ـَ م= من را: مفعول

ب) پروردهٔ عشق شد سرشتم جز عشق مباد سرنوشتم

ـَ م= من: مضاف‌الیه ـَ م= من: مضاف‌الیه

قلمرو ادبی

صفحهٔ ۵۴ و ۵۵ کتاب درسی

۱ شاعران، در سرودن منظومه‌های داستانی، غالباً از قالب «مثنوی» بهره می‌گیرند؛ مهم‌ترین دلیل آن را بنویسید.

چون قالبی مناسب برای سرودن داستان‌های طولانی و مطالب بلند است و به سبب اینکه هر بیت قافیه‌ای جداگانه دارد، دست شاعر برای انتخاب قافیه باز است.

۲ هر یک از بیت‌های زیر را از نظر کاربرد آرایه‌های ادبی بررسی کنید.

چون رایت عشق آن جهان‌گیر شد چون مه لیلی آسمان‌گیر

رایت عشق (عشق مانند رایت): تشبیه / جهانگیر: استعاره از مجنون / مه لیلی (لیلی مانند مه): تشبیه / آسمان‌گیر: کنایه از معروف و مشهور / مه، آسمان: مراعات‌نظیر

برداشته دل ز کار او، بخت درماند پدر به کار او سخت

دل بخت: جان‌بخشی / دل برداشتن: کنایه از دل کندن، رها کردن، روی گرداندن / دل برداشتن بخت: جان‌بخشی / واج‌آرایی حرف «ر» / کار، او: واژه‌آرایی / بخت، سخت: جناس ناهمسان

۳ در بیت زیر، شاعر، چگونه از تشبیه برای خلق کنایه بهره گرفته است؟

آمد سوی کعبه، سینه پرجوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش

تشبیه: او (مشبّه) مانند کعبه (مشبّه‌به) حلقه در گوش نهاد (وجه شبه)

وجه شبه این تشبیه در معنای کنایی به کار رفته است. معنی کنایی: متوسّل شدن

@cipbooks
فایل از استفاده خالی در کتابهای سی‌ای پی بوکز عضو شوید